

ZEMPLÉNI LAPOK.

Szerkesztői és kiadóhivatal

Főút 9. szám

hova minden a lap szellemi részét illető közlemény, valamint az előfizetési s hirdetői pénzek is küldendők.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Társadalmi hetilap,
főtekintettel Zemplénmegye érdekeire.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

Előfizetési feltételek:

Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . . . 3 frt — kr.
Negyedévre . . . . . 1 frt 50 kr.
Néptanítóknak és körjegyzőknek egész évre . . . 4 frt — kr.

A hirdetési díjak, a hirdetési rovat élen látható díjszabályzat szerint számítatnak.

Felelős szerkesztők s kiadótulajdonos társak:

BORÚTH ELEMÉR

HORNYAY KÁLMÁN.

A szőlőszeti kongresszus kirándulása Tokaj-Hegyaljankra.

— Saját tudósítónktól. —

E lapok olvasói tudomással bírnak arról: hogy Budapesten f. h. 17. és 18-án nemzetközi ampelografiai kongresszus tartatott.

Röviden meg kell említenünk, hogy az ily kongresszusok tartásának célja egyes országok és nevezetesebb borvidékek szőlőfajait behatóan tanulmányozni, hogy ezek ismertető jeleit levél-, szem- és fűrt szerint megállapítsák; célja továbbá a termelőket figyelmessé tenni a közepes vagy rossz fajú és így csekély értékkel bíró szőlőfajokra, nemkülönben véget vetni azon chaosnak, mely a fajok elnevezése tekintetében mindenfelé uralkodik.

Nem tartjuk ez uttal feladatunknak a kongresszus határozataival foglalkozni, e tekintetben a szaklapok bővebb felvilágosítást nyújthatnak az érdeklődőknek, mi csupán egy, ránk nézve specieliter érdekes mozzanatról emlékezünk meg jelen sorainkban, melynek — e kongresszus alkalmából kifolyólag — színtere ezen világhírű borvidék: ami féltve őrzött kedves Hegyaljánk volt.

Magyarország e higarany bányájával közvetlen megismerkedni, rálépni arra talajra, melybe a borok királyát termő furmint-vessző bocsátja gyökereit, hogy a szunnyadó vulkánok tüzeit meglopva, azt napvilágra hozza s mámorító hatásával közönséges halandót is az olympi istenek élvezetében részesítsen; — ismétlem: betekinteni e kies paradicsomba, egyik rég táplált vágyuk volt a kongresszus hírneves külföldi matorjainak s e vágyuk most könnyű szerrel, ismeretszomjuk enyhítése s a magyar vendégszeretet nagyobb dicsőségére — érvényesült.

F. hó 19-én a tiszavidéki vaspálya reggeli vonatával érkeztek a vendégek Szerencsre, hol Miklós Gyula kormánybiztos és Zalay István orsz. képviselő s a tokaj-hegyaljai bormivelő egyesület alelnöke fogadták s hozzájuk csatlakozva csakhamar Tarczalon, a kirándulás designált helyén kötöttek ki, a hol már igen nagy közönség és számos elegans fogat várakozott rájuk. Vendégeink néhány perc pulva e fogato-

kon az országos vinczellérképezde helyiségébe hajtattak, melynek erkélyén a hegyaljai borászati majdnem összes kitűnősége s az ily ünnepek alkalmáról nálunk elmaradhatlan cigányzene várta az idegeneket. Erre következtek a kölcsönös bemutatások, melyek minden stereotyp színezetük és gyorsaságuk mellett is a szívéllyesség jellegével bírtak.

Nem ami hibánk, hogy vendégeink névsorát csak hézagosan adhatjuk, de oly lázas sietés uralkodott itt mindenben, hogy a legfigyelmesebb reporter is csak kapkodva teljesíthet feladatát s följegyzéseiben a kronologikus rendet csupán a jelentősebb momentumok változatainál tarthatta meg.

Sajnálattal vettük észre, hogy az ígérkezett francia szakférfiak, — kikre pedig, mint borászatiilag leghatalmasabb konkurrensainkra, véleményük megismerése végett nagyon is számítottunk — elmaradtak. Olasz egy volt közöttük: Signor Cerletti, a coneglianói szőlő- és borászati iskola igazgatója. Magyaros kinézésű, rokonszenves kis alak. Szerbia, Horvát- és Csehország szintén egy-egy nevezetesebb szőlőse által volt képviselve, míg a többiek részint osztrák, részint külföldi németek voltak. Ezek között mindenképpen ki kell emelnünk Goethe Hermant a marburgi szőlőszeti iskola igazgatóját, kinek kis körében van az egész ampelografia. Igazi szőlőtudós, aki soha sem töpreng, nem találgat, de szakismertének gazdag tárházában mindig megleli a kulcsot, melynek segítségével a titokzatos zárat legott fel-pattantja.

A budapesti czelebritások közül ott láttuk Kenessey Kálmán és Sárosy Kapeller urakat, mint a kormány, Havas Sándor és Fomm Antalt, mint a főváros képviselőit, továbbá Kerntler Ferencz orsz. képviselőt s a nemzetközi amp. kongresszus elnökét, hírlap tudósítókat, nemkülönben a jeles szőlész Szontaghot, kit méltán magyar Goethe Hermannak nevezhetünk.

A bemutatások végeztével az egész társaság a képezdei telep megtekintésére indult, melynek mintaszerűségét ma már a legtulzottabb követelés sem vitázhatja el. E telep alján a gyümölcsfa-iskola ékeskedik, annak mondjuk, de különben joggal nevezhetnők művészeti atelier-nek, mert a faidomításnak közönséges fogalmát jóval

tulszárnyalja az. Nem csupán ernyő vagy kupalaku fácskákban gyönyörködhetik itt a szem, de megannyi csodás változataiban a vonalrajznak, mely teljesen geometrikus szabályoknak hódol. Ország-világlátott idegeneink kalapot emeltek e gyümölcsös előtt, melynek mását, szerintök, az európai kultur-államok bármelyikében is nehezen lehetne feltalálni.

A telep tetejét a tulajdonképi szőlőiskola foglalja el. Ez is egészen szakszerű kezeléssel tanuskodik. Hosszvonalai a fajok különféleségét mutatják, nevök táblás megjelölésével, míg a keresztvonalak az egymástól elütő mivélési rendszert tüntetik fel. Hegyaljai embernek talán szűkségtelen is megemlítenünk, hogy e telep az úgynevezett „Terézia” hegyen van, mely kincstári tulajdon volt. A tokaji kolossusnak ez csaknem teljesen különálló része, tetején Kis kápolnával. A szabadság-harcban itt véres csata is folyt, miáltal az ránk nézve egyszersmind egy jelentékeny diadal emlékkövévé vált. E kápolna mellől bámulták meg vendégeink a híres borvidék szépségét s onnan nézték meg a Hegyalját két oldalról bezáró kapuk egyikét: az ujhelyi Sátor-hegyet.

Ezután a szőlő- és borkiállítás megtekintése, majd megízlelése következett a képezde helyiségében. A bírálat nehéz dolog volt; hiszen mindenik üveg bor, egy édes anyának gyermekéként mutatta be magát alig felismerhető eltéréssel a nemes vonásoknak. De hát végre is a pálmát oda kellett valamelyiknek nyújtani; megkapta három, vagyis megkapták hárman: Hammersberg Jenő, Zalay István és Somogyi József. Éljenek!

A tudományos buvázkodás e meglehetősen élvezetes aktusát csakhamar dus terítékü ebéd váltotta fel. Hiába! a jól végzett dolgok versének mindenütt áldomás a kadenciája s a legváltozatosabb program is e pontban találja záradékát. Itt láttuk, milyen derék egy dolog az a közös érdek; a különböző nemzetiségek oly édes testvériesen megültek egymás mellett a kis hajlék 93 székén, mint a hogy el nem tudnak egymástól félni az óriási földteke két oldalán. . . . . Az ebédről, ha azt mondjuk, hogy jó volt, e két szóval mindent elmondottunk. Nem úgy a toastokról; ezek fölött nem térhetünk oly

TÁRCZA.

Legény van a bekecsben!

Uram bátyám most igazán
Korára is hetvenkedő;
No de se baj, a vén időt
Megcsalja a bajuszkenő.
Bekecsbe' jár takarosan,
Huszárosan lép, magasan,
Hogy mindenki nyilván lássa,
Ő az, kinek nincsen mása:
Legény van a bekecsben!

Máskülönben ám a bátya
Szép menyecskét őriz otthon;
Tavaly jutott az eszébe
Megpihenni házi kosztón,
Addig! — ej de, üsse bánat,
Ki azt hiszi, hogy kifáradt;
Azt kell hinni, amit ő mond,
Meg' tanuként háromsor gomb:
Legény van a bekecsben!

Szép menyecske, ifju asszony,
Mit szól ennyi bizonyásra!
Az titok, mint a kopasz fej,
Háló sipka és podágra.
Mint felhőn a nap szivárványt,
Ifju búján fényes ábránd
Szül rövid nap' rózsakedvet,
Mit a bátya most is úgy vett.
Legény van a bekecsben!

„Uram bátyám, héj az asszonyt
Sohse' látni könyes szemmel;
Jól vigyázzon, köny apadtán
Telik a szív szerelemmel!
Estelenként vig dal hangja, —
Járó-kező meghallhatja!
Ringató dal, altató dal . . . !
„Azt jelenti, nincsen ott baj, —
Legény van a bekecsben!”

„Uram bátyám, a menyecske
Csókolózó, kedveskedő;
Még mosolygja, hogy ha ajkát
Befesti a bajuszkenő!
Szuró szakál sem boszantja,
Czirongatja, simogatja, —
Mig a macska eldorombol . . . !
„Czinczogásra úgy se gondolj, —
Legény van a bekecsben!”

Higyj a kő. — Persze, hogyha
Megforditva vón' a párti,
Fogahullott agg menyecskét
Őlbe zárna ám, akárki!
Délczeg, ifju, szép levante,
Nagy anyóhoz, mily hü lenne!
Csak a nőnek más a sorja,
Hogyha ő is rá nem mondja: —
Legény van a bekecsben!

Mit beszéljem hát a többit?
Mesefejtést ért a nőnem,
S századi, ki meg nem sugná;
Mi van a vég-zökkenőben. —
Csöndes éj volt, álmok éje —
„Valaki jár a sötétbe?” — —

Hogyha járt is, gyorsan illant,
S uram bátyám szeme villant: —
„Talpra, föl a bekecsbe!”

Abba persze! Ám biz azzal
A vak éj cserét varázslott;
Vak szerencse így süti ki
Gyakorta az igazságot,
Kap az eset vidám dalra,
S egész világ mindazt vallja:
Bátya, bátya, persze most már
Ki ne hinné, amit mondál?
Legény van a bekecsben!

Fejes István,

A hamuvári rector.

Beszély

irta: Zombori Gedő.

(Folytatás.)

III.

Megnémultak a hamuvári kastély termei.
Cseh beamterek, a győzelmes muszka hadsereg
után hazavonult német vitéz tiszt urak, akik azt
hitték, hogy ők verték le azokat a szabadság
hősöket, kiket méltán sorozhatunk a világtörté-
nelem legdicsőbb katonái közé, már nem szidják,
nem gunyolják többé ott a bilincsekbe vert ma-
gyart. A szép bárónő nem fogadja többé őket
oly szeretetre méltó mosolylyal, nem terítet,
számokra oly dus asztalt. Az urhölgy komoly,
hallgatag s ablakában — nézve az erdők rejte-
kébe — sokszor órákig elmereng, mig álmodo-
zásából a kebléből feltört sohaj nem ébreszti fel.
Veres János mester gyógyfüveket gyűjtött
az erdőben, az urnő is ott lovagolt, szomoruan

könnyen napirendre s olvasóinknak izelítőül egy-egy csipetnyit már csak azért is nyújtani kell belőlük, hogy általa a fővárosi lapokba becsúszott egy némely tévedéseket is helyreigazítsunk.

Az első poharat az ősz korona-ör, Vay Miklós báró emelte. Szónoklatában ha nincs is már meg az ifjú hév, mely magával ragad, de ajkáról a szó most is mézként csepeg le s elbájol. Kulföldi utazásaim alatt — mond a nemes báró — sokszor ostromoltak azon kérdéssel: igaz-e, hogy a tokaji bor egy kis dombon terem s hogy e dombot a muszka czár tartja tulajdonának. Amint látják uraim, e kis domb egy hatalmas hegység s aki ezt bírja, az ő Felsege a magyar király. E magyar király hosszú életéért üriti tehát poharát. Egy másik toastjában a báró Kenessey Kálmán, mint a földm. miniszterium képviselőjét és buzgó hivatalnokát éltette.

Goethe Herman: (német nyelven) Tokaj neve a világ minden zugában ismeretes s így őt sem lehet csodálni, hogy egy bizonyos ideges várakozással lépett földjére. Várakozása azonban megcsalta őt, mert Tokaj több hirnevénél, Tokaj egy földi paradicsom. De világhírét korántsem gyönyörű fekvésének, de mindenekelőtt furmintjának köszönheti. Azokat életi tehát, kik e szőlőfaj fáradhatlan ápolása által Tokaj hirnevének tulajdonképi megalapítói s ezek között első helyen a nemes báró Vay Miklós áll. Az ő egészségeért e telt pohár!

Asbas, németből lett lelkes magyar, tályai földbirtokos, az internationalis congressus nyelvén, francia nyelven és valódi francia hévvel mondá el szelleműs, élénken megtapsolt toastját. Felköszöntőjének vejeje az volt: „Hogy a bor ép úgy, mint a nemzet, a klíma befolyása következtében egyformán bir jó és rossz tulajdonsokkal; meg van mindkettőben a szép, jó és nemes minden feltétele, amit csak a természet adhat, de hiányzik belőle a mesterkéltég, amit a mai kor hangosan megkövetel. Tehát poharát a nemzetek egyetértése és mindkettő haladására üriti ki.

Miklós Gyula Vay Miklós bárót ismételtén felköszönté; Viczmandy Ödön a hegyaljai bortermelő; Fromm Antal Zemplénmegye alispánja Matolay Etele; Havas Sándor pedig a kulföldi vendégek egészségükért mondatk talpraesett felköszöntéseket.

Goethe Herman (németül) Magyarország- és vendégszerető népeért áldomásozott. Cerletti (olaszul) Magyarországot dicsőíté, kiemelvén beszédében: hogy mennyire kellemesen csalódott, látván az itteni kultur viszonyokat, s különösen: hogy a kormány mily buzgón gondoskodik a szőlészet előmozdításán. El is fogja mondani küldője, az olasz kormányának: hogy míg a nagy Itáliában egy szőlészeti iskola van csupán, addig Magyarország 4 ily virágzó intézetel dicsekedhetik.

Dr. Vihogyl (horvátul) a magyar- és horvát barátságért emelt poharat, mire Vay Miklós b. tisztelé meg őt válaszával, kívánva: hogy az a bizonyos „fehér lap“ mentől előbb be legyen írva s az, a két nemzet testvéries érzelmének felbonthatlan szerződésévé váljék.

Dr. Szimacsék (csehül) a szabadságot élteté. Nagy kerek szakállá oly jól illett martialis természetéhez. ez pedig a fölvetett tárgyhöz, melynek apothesisét érczes hangon menyörögte el. — Szavics szerb tanár, német nyelven

magányosan a gyönyörű virágos tisztáson. A mint a fák közül kilátszott a tanító szegényes öltönybe takart férfias alakja: a hölgy megrezzent, majd arca kigyult, szemei bújjós fényben ragyogtak s kedves csengő hangon oda szólt magyarul: — Isten áldja Veres János uram!

Az ifjú szíve nagyot dobbant. Egy perc s az urhölgy — lováról könnyedén leszőkkenve, előtte termett. És elkezdett hozzá beszélni az idegen hölgy azon a nyelven, melyen akkor szólani sok magyar félt, sok épen bűnnek tartotta. Nyelvtudománya hamar kimerült; de az a kevés is jól esett az üldözött hazafi szívének. Azzal rövid illemes köszöntés után füveit tovább kereste, rendezte.

— Dolgozni kell asszonyom! ha megakarok élni.

A hölgy oda telepedett a gyep puha bársnyára, hogy jobban bele tekinthessen a férfi arcába. Veres János uramnak ott benn a szegényes kopott atilla alatt úgy mondta valami: — Szaladj szerencsétlen! azokban a szép szemekben reád nézve átok fekszik.

De mintha lábai oda gyökereztek volna, ott maradt. Füveit összezavarta, gondolatait rendezetlenül bocsátotta szerte szét. A szép asszony szemei pedig oda tapadtak arcához olyan erővel, hogy oda telepedjék. A szép aranyló fűtöket a szellő ingerőleg himbálta, láttatni engedve a hó fehér nyakat s hogy oda búvólja a lovagöltöny alól kibúvó piczinyke lábához: megmeglebbenté a mell selyem fátylát. Itt az erdők rejtekében, elzárva a világtól, Veres János uram efelede, hogy ő szegény iskola mester. Elragadó szépségében egy hölgy állt előtte, kit neki mulattatni lovagias kötelessége s ismét a nagy világi ember lett. Jól esett lerázni percze sorsának nehéz bi-

Magyarország vendégszereteteért ivott, Szontagh pedig Kerntler Ferenczet, az amp. congressus elnökét köszöntötte fel.

Kempfer szerencsésebb volt második toastjával, melyben a vinczellér-képezde igazgatóját élteté, mint az elsővel, melyet az egységes nagy német nemzetért emelt. A rendutasítás erre nem is jöhetett volna illetékesebb helyről, mint a gyorsan ripostirozó Goethe-től, ki igen helyesen jegyezte meg: hogy nemzetközi összejöveteleknél a politizálásnak éppenséggel nincs helye, mert itt mindenki egy nagy, a nemzeti aspirációk korlátain túl eső czélok felé tör.

A toastok hosszú sorát Kenessey Kálmán zárta be, éltetvén úgy, házi gazdánk, a tarzali vinczellér-képezde igazgató tanárát, mint ennek érdemdús elődét, a virágzó intézet tulajdonképi megalapítója, s a hirneves érdiószegi vinczellér-képezde fáradhatlan igazgatóját, Gábor Józsefet.

Ebéd után a Szirmay Vilmos főfelügyelete alatt álló s ő Felsege magán tulajdonát képező szőlőt tekintették meg vendégeink, mely a tokaji hegy déli lejtőjén terül el, s 66 kat. holdat tesz ki. Itt ismét volt mit bámulni az idegeneknek, kik, dacára fáradt voltuknak, az egész területet összejárták.

E revue-vel a tarzali program be lett fejezve. Innét folytattuk utunkat Tokaj felé, hová az esti órákban érkeztünk meg. Kulföldi vendégeink a vendéglőben szállásoltattak el, melynek nagy termében Tokaj város rendezett fényes vacsorát tiszteletükre. Egy óra multán ismét együtt voltunk s folytattuk a lakodalmat. Itt már aztán speciális magyar ételekkel is volt szerencsénk vendégeinknek megismerkedhetni. A nyárson sült halak általános bámulat tárgyait képeztek s izletes voltuk felett nem egy dics-himnusznak szólt meg zengedelme.

E lapok korlátolt tere nem engedi, hogy az itt újra felhangzott toastokról is megemlékezzünk. Folytatásai voltak azok a tarzaliaknak, föleresztve új levélvel a szikrázó szellemnek. Azt azonban, mint bennünket közelebből érdeklőt, föl kell jegyeznünk, hogy ez alkalommal alispánunk Cerletti olasz nyelven köszönté fel.

Az eredeti terv az volt, hogy a kongressus tagjai Sárospatakot is meglátogatták s a villásreggelit Lónyay Ödön olaszii kastélyában költik el. Azonban e terv megváltozott s a helyett Mudrány András szíves meghívására, annak szegilongi szőlőjét s nagyszerű pincze helyiségeit tekintették meg. A vendégszeretetről ismeretes házigazda, a magyar nemesember e tipikus alakja, nevével együtt fejedelmi fogadtatásban részesíté vendégeinket s nagy becsü bor-muzeumból egész kiállítás rendezett, melyben a legrégebb s ma már csak ritkaságok közé tartozó borok voltak képviselve.

Tíz óra tájon nyújtottunk bucsukezet e páratlan aranylakadalmi párnak. Matolay Etele megthát szavakban mondott isten hozzádot a kulföldieknek, kik a tudomány érdekében nem riadtak vissza fáradtság és áldozatoktól, melyekkel hozzánk való kirándulásuk járt.

A bodrogkereszturi indóház volt a válpont, hol kiki vaspályára ülve, gyorsan rept elhagyott tüzelye felé.

lincseit s oda borult a szép hölgy lábaihoz. Matild közelebb húzódott. Fölöttök az illatos nagy hárs üde árnyat vetett, körülök a szép erdei virágok mosolya; körül ölelve a természet ünneplés és az erdők titokzatos csendje által, szívök megtelt érzelmekkel, melynek nem tudtak nevet, hangot adni. És ők még sem beszéltek érzelméről, szerelemről, nem jutottak eszükbe a nagyvilági élet keresett tárgyai, czéljai, örömei. Matild nem vagy épen félre értette a közelebbi idők leviharzott nagy eseményeit, ő kérdezett s az ifjú felelt. Átölelte lelkét megcsontított karjaival, vérező tetemeivel az a szent vértanu, a — hazaszeretet. Fellelkesült a nagy s dicső mult visszasugárzó fényénél, midőn hatalmas és dicső volt a magyar s országokon és tengereken túl más világrészbe sugárzott el koronájának fénye. Ah, de jöttek gyásznapok; hasztalan volt a magyar hű és önfeláldozó áldozat, eltaszítva a felé nyújtott testvérjébot, a keresztység s Európa érdekében hiában ált, mint sziklafal, melyről elerőtlenelve hullott vissza kelet rohamra, minden hiában volt!! Ott fenn nem értették meg a nemzet szíve dobbanását, a nemzet és a trón között a templom kárpitja meghasadott s az ür mindig mélyebb és mélyebb lön...

Veres János szívében sirt a honfi fájdalom, hangjában az annyiszor üldözött, elnyomott állami és lelki szabadság csörgeté bilincseit, a midőn a hölgynek rajzoló, hogy ellenséges kezek mint nyultak a nemzet legszentebb jogai után s nemzetétünk felett mint húzták és húzták a halál harangot, sőt kötelét oda adták magyar ember kezébe, hogy kongása annál fájdalmasabb legyen. De a halott megrázkodott, felkelt, a tudat, hogy meg akarták ölni; vissza adta a nemzet erejét s az ily erő irtóztató! Elvitte azután a hölgyet a

Visszatekintés a zemplénmegyei néptanító-egylet alakuló közgyűlésére.

A Zemplénmegyei egyetemes tanító-egylet alakuló közgyűlésén 1873. május 26-án a folyó évre eső tagsági díjakat egészen befizették: Petes András h.-németi rom. kath. tanító 1 frt, Pacziger Sándor erdőbényei r. kath. tanító 1 frt, Tóth Miklós tolcsvai ref. tanító 1 frt, Székely László leányvári tanító 1 frt; csak részben fizettek: Beő János gesztelyi r. k. tanító 50 krt, Pálóczy József gesztelyi ref. tanító 20 krt, Soltész Károly t.-terebesi r. k. tanító 50 krt, Székely Endre k.-gérés tanító 50 krt, Kiss József szadai ref. tanító 20 krt, Simon János n.-ruszkai tanító 25 krt, Seddi István lukai ref. tanító 20 krt, Horváth Antal h.-lázi r. k. tanító 10 krt, Horkai György szécs-kereszturi ref. tanító 50 krt, Kurach Simon bélyi tanító 10 krt, Oresko Mihály r. k. tanító Liskán 40 krt, Oláh Ferencz n.-bári ref. tanító 10 krt, Boruch József dobrai tanító 20 krt, Mucsicska András m.-iszépi tanító 20 krt, Tóth Vendel tolcsva r. k. tanító 20 krt, Berencsi Antal mihályi tanító 20 krt, Volovcsák Miklós dácóczyi tanító 20 krt, Pataki Sándor ricsei tanító 20 krt, Farkas Károly k.-tárkányi ref. tanító 20 krt. Összesen befizetett 8 azaz nyolcz frt és 95 kr. osztrák értékben.

Ezen összeget én, mint helyettes pénztárnok a fent közölt jegyzőkönyv 7-ik pontja meghagyása szerint azonnal átvettem s ezen jegyzőkönyvi pont értelmében belőle a következő kiadásokat fedeztem:

1) Rill Józsefhez a „Magyarhoni tanító-egylet“ országos szövetségének a fővárosban lakó elnökéhez küldött azon táviratért, melyben az „Aradvidéki tanító-egylet“ memorandumának a megküldését kértük, fizettem 40 krt.

2) Nagy Józsefhez, az „Aradvidéki tanító-egylet“ elnökéhez Aradra küldött s ugyanazt tárgyazó két levélért 25 krt, a jegyzőkönyv elküldésekor porto fejében 18 krt s a tőle érkezett küldemények vétele után az általunk az ő egyletöknek okozott kárt, illetőleg a küldemény miatt tett kiadást, mely 1 azaz egy osztr. frt volt, — megtéríttem.

3) A „Magyarhoni tanító-egylet“ országos szövetségének pénztárába jegyzőkönyvünk 2-ik pontja értelmében fizettem portóval és jegyzőkönyvünk megküldésével együtt 4 frt 23 krt. Egy levélbélyegért és két válasz kiváltásáért összesen 7 krt.

4) A Magyarhoni tanító-egylet országos szövetségének hivatalos közlönye 1 füzeteért két példányban postai utánvétre fizettem 2 osztr. forintot.

5) A f. 1873. május 26-ikán Sárospatakon tartott alakuló közgyűlést összehívó nyomtatványokért a hátralékban maradt 5 frt adósságot t. Steinfeld Béla úrnak hiány nélkül kifizettem.

Ezen öt pont alatt előszámlált kiadásaim főösszege 13 frt és 13 kr. azaz tizenhárom frt és tizenhárom kr. (Valóban szerencsétlen szám!) Melyet a bevétellel 8 azaz nyolcz frt és kilencvenöt krral összehasonlítva kitűnik, hogy én az akkor alakult néptanító-egyletnek a visszatérítés jó reménye fejében, 4 azaz négy osztr. frtot és 18 krt előlegeztem!

S miért voltam bátor tenni ezt? Azért, mert biztam az egylet életrevalóságában s fel sem mertem azt tenni, ami az újra alakuló közgyűlésben f. évi aug. 12-én S.-a.-Ujhelyben történt. No de azért semmi veszteségem sincs, ne méltóztassanak rajtam sajnálkozni, mert ha egyletünk azóta folytonosan él és mozog, tagsági díjúl évenként egy

szent szabadság dicső csatáihoz, megtanítá, hogy bálványozzon két nevet, két jellemet, a kik a haza és szabadság szeretetében egyek és egyenlően dicsők valának, Rákóczy és Kossuth, de a kiket eddig, előtte, csak szidtak és átkoztak. Felmutatta a szabadságharc dicső küzdelmeit... És a hölgy hallgatá szent áhitattal, öntudatlanul oda borulva a férfi kebelére.

— Ah mily nagy és dicső! Hogy én így nem tudtam ezt!

Szép szemei ragyogtak a lelkesedés tüzében. — Nem ti, ők voltak a lázadók! kiálta nemes haragtól. Az elbeszélő odaragadta a hölgyet, hol ő küzdött, vérezett, a hazafias küzdelmek majd a hősi csaták véres mezejére, hol az addig békés polgár elvette elleneitől a fegyvert s összetörte két birodalom haderejét és elmondta, hogy mind a két gigási korszakot magyarnak árulása zárta be. Az árulók a szatmári béke után megosztották a félország elárult urának nagybirtokán s most év-pénzt huz Világosért az áruló, míg a hősök — keblökben a haza és szabadság elnyomása felett jajgatva — bolyongtak és bolyonganak nyomorban, hontalanul üldözötve, vagy elvérreztek gyalázatos bitón...

A bárónő szívében fájdalommal, — szemeiben égető könnyel, mintha félténé a férfit árulástól, börtöntől, haláltól; oda ölelte szívére öntudatlanul a rectort, a kiről sejté már, hogy a nagy időknek egyik hőse volt. És a boldogító bujdosó ott tartá a hölgyet, szívében boldogan. Oh annak a sok keservnek, fájdalomnak, a csalódásban vérező kebelnek mily édes boldogító perczek voltak ezek! Feledve volt minden, tán nem is ő az, a kit az üldöz, a kinek meg kellene őt védeni, tán nem is ő az, a kinek képét a szégyenfára függesztették, mert szerette hazáját s

frtjával má
talán az n
„No, de s
Arany Ján

A m
sem az el
mehettünk
letek“ ors
szerencse,
várhatnók
jönne még

Mily
jesítésébe

Azo
dologból
dom, hog
ha a vol
anyagilag
ott hábor
való biz
szednek,
hasonlót

Zemplén
semmisít
zatokat i
nem vala
menjek,
hogy neh
ismét fel
Itt van a
kezdődöt
alakulás

S mi let
emez fel
misiti m
nincs-e v
latokból
mihi, cra

De
kes törek
néptanító
lést s an
teremje
gyümölcs

Eng
ez a dol
mentsetek
alól! S n
is, hogy
több mint
már mind
Hová teg
nincs hely
lenne ten

Ha
ama nek
misitendé
mányokk
egyszerű
lyen tiszt
lönösen
ségének
telettel

Sá

a kire
más, a

a magy
isteneit
rutul n

tudnál-
benned
Suttoga
A

redett
s mint
maga e
s kétsé

a lázas
dit lény
Bécs eg
irtoztat
város
lehetett
ták ma
har dú
az iszo
tenger

nem go
volt se
lakott
bornok
idegen
senki.

tek ma
elhalt.
Voltak
van tá

frtjával már többet kellett volna befizetnem. De talán az még sem történt volna ilyen hiába!... „No, de se baj, több is veszett Mohácsnál!” mint Arany János egy szép magyar népdalában szól.

A már ismeretes jegyzőkönyv 8-ik pontját sem az elnök, sem én nem teljesíthettük, t. i. nem mehettünk a fővárosba a „Magyarhoni tanító-egyletek” országos szövetségének közgyűlésébe. És ez szerencse, mert most uti költségünk megtérítését várhatnók, akár az eljövendő Messiástól, ha ugyan jönne még egy Messiás!

Mily jó néha, ha az embert szándékának teljesítésében a körülmények megakadályozzák!

Azonban, hogy az oly fontos és igen komoly dologból végtére nevétségem ne csináljak, azt mondom, hogy sajnos biz ez, hogy így történt. Mert ha a volt egylet tagjai között senkinek nincs is anyagilag valami nagy vesztesége; de kinek-kinek ott háboroghat bensejében az ily egyletezéséért való bizalmatlanság. Mert a kit egyszer rászednek, köve hisz az máskor ugyanazon vagy ahöz hasonló körülmények között hasonló esetben. És én Zemplénmegye azon néptanítót, — kik már a megsemmisített régi egylet tagjai voltak — azért áldozatokat is tettek, — épen attól féltem. Mert vajjon nem valamennyien gondolkozhatnak-e így: „Miért menjek, miért legyek én annak a tagja”?... Azért, hogy nehányszor összegyűljünk, költsézzünk, aztán ismét feloszoljunk? minden haszon, siker nélkül?... Itt van a példa előttünk! Hát nem épen oly szépen kezdődött-e Szerencsen és Sárospatakon az egyletté alakulás és egyleti élet, mint Sátoralja-Ujhelyben? S mi lett belőle?... Semmi! A mit már az csinált, emez fel se veszi. Amit meg ez csinál, megsemmisíti más!... És kérdem, ki mondaná meg, nincs-e vagy nem lehet-e igazuk? Az ily tapasztalatokból nem folyvást fülünkben csenghet-e: „Hodie mihi, cras tibi”!

De adja Isten, hogy ne így legyen! Az a lelkes törekvés, ügybuzgalom, mely a zemplénmegyei néptanítóknak már évek óta nyilvánult az egyesülést s annak magasztos szép célját illetőleg, — teremje meg már végre valahára ohajtott édes gyümölcsét!

Engem pedig kedves jó pályatársaim! kiket ez a dolog illet, jelen nyilvános számadásom folytán mentsetek fel, kérlek, a további felelősség terhe alól! S midőn ezt tennétek, nyilatkozatok a felől is, hogy a nálam levő irományokkal, — melyeket több mint hat év óta hűségesen itt őrizek, most már minden szükség nélkül, — mit cselekedjem? Hová tegyem, kinek adjam által? Mert nálam többé nincs helye! Vagy megsemmisítem?... Ezt kár lenne tenni talán!?

Ha választ legfeljebb új évig nem kapok, én ama nekem teljesen szükségtelen iratokat megsemmisítem az itt közölt számadásomra tartozó okmányokkal együtt. Azért nyilatkozatokat kérek! de egyszersmind a bennem helyezett bizalmat s a mélyen tisztelt olvasó közönség becses türelmét, különösen pedig a lapok mélyen tisztelt Szerkesztőségének jószágát hálásan megköszönve, kiváló tisztelettel s kartársi üdvözléssel vagyok

Sárospatakon, 1879. szept. hóban

alázatos szolgálók
Gérecz Károly,
tanító,
mint a „Zemplén. népt. egylet”
volt jegyzője.

a kire halál vár tul az erdők sűrűjén! Ő valaki más, a ki a nagyon gazdag nagyon boldog...

— Bűnös vagyok, gunyoltam, utáltam eddig a magyart és hőseit, a mesék e testet öltött félisteneit!... Elámitottak engem, hazudtak rutul nekem...

— Nem én, nem én vagyok az oka!.. Meg tudnál-e bocsátani, tudnál-e szeretni engemet, ki benned megtanultam hazádat, nemzetedet szeretni?! Suttogá szerelemtől ittason a szép urhölgy.

Az ifju, mintha édes, de nehéz álomból ébredett volna, kibontakozott a forró karok közül s mintha valami ádáz halálnak kiáltana elébe: maga elé tartá kezeit, hogy eltávolítsa s a rémület s kétségbe esett fájdalom hangján tördelé:

— Matild! Matild!

— Halgasson meg ön suttogá a hölgy azon a lázas hangon, mely szép hölgy ajakáról kifordit lényünkéből, örüllté tesz. Hat éve annak, hogy Bécs egyik előkelő külvárosában egy viharos éjen irtoztató tűz dühöngött. Lángban állott az egész város rész. A lég forró és fojtó volt, a mentés lehetetlen. A rokonok, ismerők boldognak mondták magokat, ha övéiket kiragadhatták... A vihar dühöngött, lángok mint tűzkiigyok szökdeltek az iszonyú zsvajtól telített légben s ott a tűztenger közepette állott egy kis nyárlak, a melyre nem gondolt senki, a ki abban lakott, annak nem volt senkije. Egy öreg katona 15 éves leánya lakott abban, egyetlen nő cseléddel. Az öreg tábornok császára és az uralkodó ház érdekében idegen országban járt, messze-messze s nem volt senki, a ki gyermekére gondoljon! A szobák égték már, a lehellet már a boldogtalanok ajakán elhalt... Egy végsikoltás hangzott át a légen... Voltak ott herczegek, főurak, a kik tudták miért van távol az atya, grófok, bárók, a kik ismerték

Borászat.

A magyar országos borászati kongresszus megtartása előtt, mint már említettük, Mlkós Gyula kormánybiztos az egyes borvidékek érdeklétéivel értekezni fog s ennek alapján teszi meg hivatalos jelentését. Az érdeklétekhez a kormánybiztos ur által intézendő kérdések a következők:

1. Hol és kiknek a közvetítésével értékesítette a vidék bortermelvényeit? s mi az oka annak, hogy a vidék bortermése ez idő szerint többé oly mérvben nem értékesíthető s kivitelben nem részesül?

2. Hajlandó-e a vidék bortermelő közönsége helyi pincze-egylet felállítására és hol volna az legalkalmasabban felállítható?

3. Pártfogásban részesítenék-e a vidék bortermelői országos pincze-egylet felállítását, mustarborok beküldése és részvények alajegyzése által?

4. Mutatkoznék-e hajlandóság az egyes termelőknél arra nézve, hogy azok évi termésüket a kormány által kiküldendő vándor pinczemesterek által kezeltenék, hogy így ez által is a kivitelképesség előmozdítassék?

5. Van-e alapja azon általánosan elterjedt nézetnek, hogy a vidék borai vegyeszileg készítenek s az ily borok által a természetes bor leszorittatik a külföldi piacról?

6. Milynemű intézkedésekkel vélnék a vidék bortermelői a gyártott bor készítését megakadályozni? s helyesnek, czélravezetőnek találják-e az 1878. jun. 19-én kelt állandó országgyűlési bizottság által beterjesztett, a borüzleti visszaélések meggátlásáról beadott két rendbeii javaslatnak törvénybe iktatása szorgalmazását?

7. Czélszerűnek tartanák-e a vidék borainak értékesítését cognac-gyártás által is emelni és miképen vélnék azt kivitelnek?

8. Nem volna-e czélszerű a vidék borainak bizonyos részét eczetnek nagybani gyártása által is emelni.

*

A közelebb Bécsben tartott borászati kongresszus napirendjét a phylloxera ügye foglalta el. Hamu Vilmos min. tanácsos értekezéséből megtudjuk: hogy Románián kívül nincs állam Európában, melyben e kártékony rovar nem pusztítana. Franciaországban eddig harmincöt millió hektárt tett tönkre, s a spanyolországi híres Malaga és Madeira vidékére is bekapott. Portugálban Oporto és Douros vidékét pusztítja. Németországban 12 helyen lépett fel. Ausztriában, Klosterneuburgban eddig mintegy 1000 holdnyi területet inficiált, Magyarországon pedig Pancsován és Tasnádon lépett fel s az előbbi helyen már majdnem az egész szőlőterületet kipusztította. — Franciaország eddig milliókat áldozott kiirtására siker nélkül. Értekező szerint tehát marad egyéb mód, mint együtt élni a phylloxerával s annak csupán tulszaporodása ellen küzdeni. E küzdelem fegyverei lehetnek 1. víz alá helyezés 4–5 hétre, de ez nem mindenütt alkalmazható. 2. A talaj behomokozása, miután abban nem szaporodik. 3. Talaj mérgezés szénkéneg által. — A legbiztosabb mód amerikai szőlőfaj atanyokra oltani, miután ezeket nem bántja a phylloxera. E szerint nem marad egyéb hátra mint odahatni, hogy a phylloxera ellenes venyigék állam költségén terjesztessenek. — Másnap a gyártott borok kérdése került szőnyegre s igen heves vitát keltett fel a

a házat és lakóit, idegenek, gazdagok és szegények, a kik híret sem hallották az öreg bárónak, tán e sikojt hallották mindannyian, tán megreszkettettek minden szívet ez... Igérték kincset a mentőnek, de nem vállalkozott senki. Oda korbácsolták a katonaságot s a harczfiak, a kik vezérükért a csaták mezején életüket adták volna, visszahökentek:

— Nem lehet! Nem lehet!

— El vannak veszve! jajgatá a tömeg.

Akkor érkezett a vész színhelyére egy magyar ifju s kérdezte:

— Ki van elveszve?

— Egy kis leány s cselédje. Lehetetlen megmenteni.

— Nincs semmi lehetetlen! kiáltá s a fecskendő csövét villámgyorsan magára fordítá, hogy egész ruházata csorgott a víztől és neki rohant a lángoknak. Elfajtott kebelével várta mindenki s ah néhány perc múlva mint egy lángisten jelent meg a bösz elem közepette karjain hozva egy elaléltat.

— Az csak a cseléd! kiáltott szomoruan a csalatkozott tömeg.

A cselédnek élete semmi volt, csak az urnó élete nyomott a mérlegben.

A cselédet menté meg előbb. A báró hölgyet addig vizes felöltönyével takarta be, hogy elfedje meztelenségét.

— Női felöltöt ide! kiáltott. Tömegesen nyujtották a hölgyek a kért ruhát. A magyar felragadta a legnagyobbat, a mely egészen betakarja a gyermeket, parancsolá, hogy fecskendővel nyisanak utat előtte és ismét eltűnt.

A víz kevés volt, még éleszté a lángok dühét... Nem sokára az ifju megjelent terhével

kongresszus tagjai között. E vita resultátuma a lett: hogy gyártott bor az osztrák-magyar monarchiában nem létezik, csupán borhamisítás, ennek megtörlésére nézve pedig a büntető törvény paragrafusai elég hatályosan intézkednek.

Levelezés.

Magyar-Jesztreb szept. 18. 1879.

Tekintetes Szerkesztőség!

Kegyes engedelmmükkel s úgy hiszem, óhaj-tásuk szeriut is, van szerencsém ime megczáfolni azon hirt, mely a „Z. L.” 38. számában közönségünk felől hangzik, mintha t. i. nálunk a mult héten cholera esett fordult volna elő. Nevezett Sarudy István hallottvizsgálati bizonyítványában. „a halál oka” „hidegláz következtében” kifejezéssel van jelölve a halottkém által. — Különbben pedig közvetlen tudjuk, miként említett néhai becsületes polgártársunk már egy év óta többször volt beteg, mint nem; s így nem volt csoda, ha egy erősebb betegségi rohamban, a rendesnél kevesebb idő alatt, összeomlott amár elerőtlenült 64 éves test. E miatt ugyan nálunk legkissebb aggodalom sincs.

Annál az is kellemetlenebb benyomást tett reánk, hogy közönségünk szülötte Bernáth Elemér törv. széki ülnök ur eltávozott e vidékről, mert hiszen bár mi ügyes bajos dologban fordult hozzá boldog, boldogtalan ő — nemes jelleméhez híven — senkit le nem nézett, senkit el nem bocsáta magától tanács, utasítás vagy vigasz nélkül; amiért előléptetése feletti örömünk bár általános, általános egyszersmind a sajnálkozás, hogy övele ezen-tul csak ritkábban lehet szerencsénk találkozni.

Szíves megindulással vette tudomásul s vezetteté jegyzőkönyvbe ezen, különben örvedetes tényt a felső-zempléni ev. ref. egyházmegye közönsége; a midőn f. hó 11-én Galszecsben tartott gyűlése alkalmával, ezen távozó jeles tanácsbirájának lemondó levele felolvastatott. A meglepett tekintélyes közönség ajkain hirtelenében különböző, de rokón értelmű szavak törtek elő; amely elégia jellegű zaj egy harmonicus éljenben végződött.

Legyen az áldás elválhatlan társa a derék pályázónak a magas pályán!!!

r. l.

Különfélék.

Helyi és megyei események.

Honvédeink a kassai hadgyakorlatokról jó kedvvel érkeztek haza. Megérkezésük napján többen mentek elibök egész Radványig, hol a pompás faszor üdítő árnyai alatt a tisztai karral barátságos lakomát csaptak, melynél a zene sem hiányzott. Ugy tudjuk: hogy József főherczeg e zászlóalj működése fölött teljes megelégedését nyilvánította ki a zászlóalj-parancsnok előtt; a mi mindenetre oly érdem, melynek oroszlánrésze első sorban is a fáradhatlan és buzgó tisztikart illeti meg. Ily előzmények után a radványi vig toráldomás is oly indokot nyer, mely bővebb magyarázatra alig szorul.

Gyönyörű őszi napjaink járnak, melyek nagy mértékben siettetik a szőlő teljes megérését s reményt nyujtanak egy, minőségileg kitünő szüret-hez. Arra is van kilátás, hogy sok aszunk lesz,

az előbbi ponton, de ott a borzasztó elem elzárt minden lehetőséget. A gerendák omlottak, a láng oda csapott a mentő arczába, ruhája lobbot vetett. Ledobta magáról felöltőjét, de a gyermeket keblével védte... Ott járt az égő szobák fojtó legében, az égő padlózat az omló boltozat izzó darabjai közt, keresve pontot a hol menekülni lehessen. Egy leomló gerenda rést tört a falon. Az ifju a nyiláshoz rohant, egy határozott merész ugrás és ő terhével lenn volt. A zökkenésre-e, vagy a nagy örömríadásra a leánya felnyitá szemét s megnézte megmentőjét. Csak egyszer látta, de hogy milyen volt, örökre szívébe véste. Hetekig, havokig ez volt az utolsó eset, hogy a leánya felnyitotta szemét... A hős emberbarát hogy kikerülje az általános dicsőítést, éljenezést: eltűnt a tömegben. Nem ismerte senki. A tábornok kereste, felhivta lapokban leánya megmentőjét... Nem jelent meg. Az izgalmas éjben senki sem jegyezte meg arczát, csak az az önkivületből ébredő leánya. Ő nem feledte el... Vele volt hosszú lázas álmaiban... Mig végre feltalálta itt, üldöztetve, hogy keblemen találj menhelyet, védelmet... Nem kérdem ki vagy, hol van neved, birtokod?... Én gazdag vagyok és szabad. Elmegyünk messze, megvédek minden véstől, mint az ég a földet, ah mint paizs fog védni keblem minden bántalomtól... Vagy alá szállok veled a feledés kunyhójába. megosztok veled minden nyomort s álnév alatt, a világtól elfeledve boldogok leszünk. Te megmentetted életemet, én szeretlek tégedet és meg fogom tartani életedet.....

(Folytatása következik.)

mely nélkül, bármily érettségi fokot érjen is a szőlő, a hegyaljai szüret mindig féleredményű marad. E kedvező körülmény a hordók árát is le fogja szállítani, mely az utóbbi napokban már ugyancsak magasra emelkedett.

Bolt feltörés. F. h. 23-án éjjel Szentgyörgyi Vilmos főutcai kereskedésének a lépcsőházba nyíló ajtaját ismeretlen tettesek kifeszítették s a boltba behatoltak. A zárok feltörése nem közönséges tolvaj kezére vall, sőt azt engedni következtetni: hogy itt „szakértő” dolgozott, véső- és feszítő rudakkal, ki a Wertheim lakatot ép oly könnyűséggel csavarta le, mint a hogy lefeszíté a vasajtó szilárd szerkezetű zárát. A rablók úgy látszik, pénzt kerestek, de meg járták, mert a napi bevétel egy részén kívül, nem találtak. A kereskedés egyéb cikkeinél idáig feltűnőbb hiány nem észlelhető, mely körülmény az előbbi föltevést erősíti meg, hogy pénzmagra akartak szert tenni mindenáron. Ez eset rendőrségünk, általában rendőri intézményünkre a legfeketébb foltot veti. El lehet képzelni minő lábon állhat ott a személy- és vagyonbiztonság, hol a főutcán, szemben a megyeházával, ily merész tolvajtervek is keresztül vihetők. Általában elmondhatjuk: hogy városunkban, ami a rendet illeti, darab idő óta nagy visszaesést tapasztalunk, de ugyerre, mint sok más dologra legközelebb vissza fogunk térni; mert látjuk, hogy a kimélet nem használ, sőt általa minden rosszabbá fajul s napnap mellett mindig jobban belekeveredünk azon hinárba, melyet méltán ázsiai állapotnak nevez a világ.

Párbaj. H. J. és K. T. közös hadseregbeli tartalékos tisztak s központi megyei hivatalnokok e napokban párbajt vívtak a honvéd laktanyában, melynél az előbbi jelentékeny has-sebet kapott. A tü és czérna azonban rendbe hozta e komolyabb f e s l é s t, mi által nemcsak az, de szeretjük hinni: hogy a harczoló felek között szétszakadt jó egyetértés is tartósan meg lett korrigálva.

Az első magyar gácsországi vasut igazgató-ságának egyenes megkeresése folytán köztudomásra hozzuk: miszerint jövő októberhó 3. 4. és 5-én Krakóban K r a s z e w s z k i lengyel író emlékére 50-éves jubileum fog tartatni, mely alkalomra az összes gácsországi vasutak részéről 1-én és 2-kán oda és visszautazási jegyek adatnak ki 50% menet-ár mérséklés mellett. A haza határához legközelebb eső állomások, hol ezen mérsékelt áru jegyek válthatók: Orló (az eperjes-tarnowi vonalon) és Z á g o r z (az első m. gácsországi vasuton. E nemzeti ünnepélyre Német- és Orosz- Lengyelországból nagyszámú vendégek fognak érkezni s hisszük: hogy hazánkiai közül is többen lesznek, kik a lengyelek iránti rokonszenvüknek ismételt kifejezést fognak adni megjelenésök által, felhasználva a kedvező alkalmat arra is, hogy a történelmileg oly nevezetes Krakó várost megtekinthessék.

Sárospatakon a Bodrog ez évben is megkivánta a maga áldozatait; közelébb két fiu fult belé egyszerre. Egyik 17 éves mézárós, a másik 12 éves árva fiu. Az eset így történt. Az árva fiu a Bodrog mellékén ögyelgett kalaptalanul, a mézárós fiu pedig egy lovat vitt le usztatni vagy talán csak itatni a vízre. Azonban megszólítja az árva fiut, hogy jöjjön, üljön fel a lóra s vigye be a Bodrogba, usztassa meg. A gyermek fogadkozik, hogy nem ül rá, leveti a ló, mert — tudja ő — hogy az hamis, s ha leveti, hát belefut a vízbe. „Ej dehogyan vet! — mondja a nagyobb. — ne félj, hiszen ha úgy történnék is, itt vagyok és kifoglak én; de a szombat miatt nem akarok a lóra ülni, mert hiszen tudod, hogy én zsidó vagyok.” És a szegény fiu felül a lóra, bemegy a vízbe néhány ölnyre, kapaszkodik erősen, rugdalja a lovat, fordítaná vissza, s a mint fordul, zsupsz! valami mély gödörbe a ló elbukik s a gyermek leesik róla. A ló kimászik, a gyermek csak ott bukdácsol s nem bír se kiuszni, se kivergődni. Erre a becsületes érzésű zsidó fiu. — szombat nem szombat — minden ruhástól berohan a vízbe, megfogja a fuldoló fiut s iszonyu küzdelem után, mind a ketten odavesztek több gyermek s ember szemelattára!! Egy óra alatt mind a kettőt kifogták, de életre hozni többé egyiket sem lehetett.

× **Megyénk** felvidéke szomorú télnek néz eléje; a szükség és nyomor sok helyütt már most is mutatkozik, — hát még ha beköszöntenek azok a napok, a mikor a szegény ember két keze munkájával nem szeresheti be mindennapi falatját.

× **A homonnai** polgári fiiskola — mint ottani lezelezőnk írja — ez idén 90—100 növendéket számlál, ami a zsenge intézménnyel szemben mindenesetre tekintélyes számnak mondható. A tanodának jelenleg négy tanára van, legújabbán engedélyeztetett az ötödik, — és így tanerőkkel eléggé el van látva. A helyiség berendezése, a tisztaságos tanterem az intézet életrevalósága s a tapintatos vezetés mellett tanuskodnak. A műmetszészeti tanműhelynek — írja továbbá levelezőnk — ez időszerint 18—20 tanítványa van, kik naponként reggeli hat óráig — a déli pihenés kivételével — esteli hat óráig dolgoznak; de azért a munkát meg nem unják, — mert olyannal foglalkoznak, a mi a gyermekkedélyre folytonosan vonzólag, lebilincselőleg hat. A műmetszészeti tárgyak, miket a fiatal tanoncok előállítanak, megle-

pik a belépőt. Az intézet a székesfehérvári kiállításra küldött fel gipszfigurákat, melyekért bronzéremmel lett jutalmazva.

Homonna mellett a Szirtaljai fürdőben Szikszai nevű lábtü-művész, korcsmáros is egy személyben. Az italmérés mellett tehát a csizma varrás nemes mesterségét is folytatván: e célból három segédet applikál a geschäffhez, kik közül egy a kellneri teendőkhöz is fel van ruházva. Folyó hó 19-én a gazdauram egyik legénye kíséretében eltávoztán hazulról: neje, szép leánya s a másik két legény, ezek között a pinczér — maradtak otthon. Az idő éjszakára fordulván, az egyik legény künn, a másik pedig, t. i. a kelner, szokott helyén a szobában feküdt le, míg a korcsmárosné s leánya a szomszéd szobában nyugodtak. Éjfél felé járt az idő, midőn egyszerre azt érezte a pinczér, hogy a három első foga torkán készül levádorolni s csakhamar erre homlokán érzett egy balta vágást, mire eszméletét veszíté; sebei azonban, bár fájdalmasak, de nem életveszélyesek voltak s másnap reggel az egész esetet elő tudta adni a nyomozó hatósági közegnek. — Minden oda mutat, hogy a gyilkossági kísérletet a másik legény követte el, ki irigy szemmel nézte, hogy társa a pinczérkedésből is huz némi hasznot; de az is meglehet, hogy a „majszter uram” szép leánya volt a veszedelem okozója. A gyanuba vett legény még az esemény éjjelén megszökött.

+ **Szinnára** egy gyógyszerész a végből látogatott el, hogy szétnézzen: vajjon érdemes volna-e ott gyógyszerert felállítani. Körülbelül merész vállalat volna, kivált a mostani nehéz időben s a mikor tudjuk azt, hogy tót atyánkfiai előtt a hámozott nyers ugorka egyik legnagyobb delikatesse. Ilyen helyütt bizony nem igen szorulnak patikára. Itt csak egy nyalya pusztit legtöbbször: az éhség, — ez ellen pedig nincs patikai orvosság.

Hazai események.

A rabiparról a következő érdekes összeállítást olvassuk: A rabok egy része: famunkával dolgozik s csinál, nagy massív hordókat (ennek most nagy kelete van). Egerben, Sátoralja-Ujhelyen azon dolgoznak, s számos megrendelés van. Télen székeket készítenek. Ezeket Bolgárország, Szerbia, Oláhországban kapva kapják. Beregszász, Nagy-Szombat, Pécs, Vác, S.-A.-Ujhelyen télen kosarat fognak. Eddig a gyümölcs- és szőlőexport kicsi és lanyha volt. Csak néhány évre kell visszatekintnünk és látni fogjuk, hogy a kereslet vajmi csekély volt e téren. Ma már ez által elő lett mozdítva. A külföldiek, mióta ezt tudják, tömegesen keresik gyümölcsünket és szőlőinket. Ez évben eddig már 3-szor annyi kosár lett eladva, mint tavaly, Berlinből egy elsőrendű gyümölcskereskedő egyszerre 3000 darabot rendelt meg. Ez évben rossz gyümölcstermésünk volt s mégis már eddig 14 ezer darab kosár adatott el. Hát még a szőlő. Ezt exportálják Berlinen át Németország minden részébe, Oroszországba és a Svájcba. A nagymarosiak brillians üzletet csinálnak néhány év óta. Beregszászon Guthy Ferencz nemes szőlőfaját soha se szüreteli, eladja a fürtöt, most 300 kosárral küld el. Tavaly Aradon és Pécsen indult meg a mozgalom, a vasutak külön kocsikat rendeltek be erre a célra. Már vannak nagy rendszeres füzes telepek a Bodrog körül, Baranyában (eddig soha nem használt földön) a Duna és Dráva összefolyásánál és pedig a legkitűnőbb, a lugosi nemes fajú dugványokkal. Hát télen? Akkor a szalmamunkálatok folynak. Csinálnak a többi közt üveg burkot. — Olyan hegyes, csucos akár egy csörgő sipka, ebbe belé jó az üveg, azután rázhatja a kocsit, nem törik el. Ily módon növekedett fel asztali boraink, sörünk, sava-nyu és gyógyvizeink kivitele. Így pl. csak a keserű forrás vizének exportja rendkívül emelkedett. Most ily módon képesekké lettünk Amerikába is kiszállítani, és szállítunk is már évenként csak Amerikába mintegy 20 ezer üveg keserű vizet.

Üzleti tudósítás.

Hivatalos piaczi ár-kimutatás

1879. szeptember 26-án.

	frt.	kr.
Buza 100 klg. sulyu. 1 hect.	11	60
Gabona 100 „ „ „	8	—
Árpa 100 „ „ „	7	—
Zab 100 „ „ „	6	—
Kukur. 100 „ „ „	7	—
Burgonya 100 „ „ „	4	—
Borsó 100 „ „ „	12	—
Lencse 100 „ „ „	8	—
Paszuly 100 „ „ „	8	75
Köl. kása 100 „ „ „	10	—
Vaj 1 liter.		80
Szesz		31
Marhahus 1 klg.		44
Szalona uj		60
Sertés-zsír		72
Széna méter mázsa	3	40
Alom szalma		90

Dijszabási táblázat

az Osztrák-Magyar monarchiába és Németországba szóló táviratok díjának kiszámítására. 1)

A távirat neve	A távirat rendeltetési helye	Távirási díj osztr. ért. krbán				
		1	2	3	4	5
Közönséges táviratok	Az Osztrák-Magyar monarchiában fekvő állomásokra	26	28	30	32	34
	Németország-ba	30	36	42	48	54
RP. Fizetett (10 szó) válasszal feladott táviratok 4) 5)	Az Osztrák-Magyar monarchiában fekvő állomásokra	70	72	74	76	78
	Németország-ba	114	120	126	132	138
TC. Összegegyeztetett táviratok 6)	Az Osztrák-Magyar monarchiában fekvő állomásokra	39	42	45	48	51
	Németország-ba	45	54	63	72	81
CR. Vételjelentéssel feladott táviratok 7)	Az Osztrák-Magyar monarchiában fekvő állomásokra	70	72	74	76	78
	Németország-ba	114	120	126	132	138
TR. Ajánlott táviratok 10)	Az Osztrák-Magyar monarchiában fekvő állomásokra	78	84	90	96	102
	Németország-ba	—	—	—	—	—
S. Semaphor-táviratok	Az Osztrák-Magyar monarchiában fekvő állomásokra	32	40	48	56	64
	Németország-ba 10)	36	48	60	72	84

- 1) Táviratokért, melyek oly vasuti táviradónál adatnak fel, a melynek székhelyén állami táviradállomás is van, az ezen táblázatban felszámított díjakon kívül minden szó után 1 oszt. ért. krral több szedendő be.
- 2) Minden további szóért 2 kr.
- 3) Minden további szóért 6 kr.
- 4) Ha a feladó 10-nél több vagy kevesebb szóból álló választ kíván, köteles a meghatározott szószámot távirat szövegében kitenni, és a válaszdíj akkor ennek megfelelőleg külön számíttatik s a feladott távirat díjához hozzá adatik.
- 5) Az 5-ös számmal jelölt RP. TC. CR. és TR. táviratfajok után a táviradállomások részéről ingyen díjnyugta szokott kiadatni.
- 6) Minden további szóért 3 kr.
- 7) Minden további szóért 9 kr.
- 8) Minden további szóért 8 kr.
- 9) Minden további szóért 12 kr.
- 10) Ajánlott táviratok Németország számára nem fogadtatnak el.

Z á r ó r á k

a sátoraljujhelyi magyar királyi postahivatalnál.

Sorszám	A postamenet kiindulási és végpontja	Zárórak						Mely időszakban
		Indulás	levél-postal osztálynál	kocsi-postal	A kocsi indul a pályaudvarból	A vonat indul a pályaudvarból	Mely időszakban	
1	S.-a.-Ujhely-kassai vonal . . .	I.	8 30	8 15	9 10	9 31	reggel	
2	S.-a.-Ujhely-kassai vonal . . .	II.	5 30	5 15	6 30	7 —	délután	
3	S.-a.-Ujhely-przemislói vonal . .	—	5 30	5 15	6 30	7 —	délután	
4	Szerencs-szigeti vonal	I.	10 15	10 —	11 —	11 30	délután	
5	Szerencs-szigeti vonal	II.	5 30	5 15	6 30	7 30	délután	
6	Sziget-szerencsi vonal	I.	8 30	8 15	9 15	9 59	reggel	
7	Sziget-szerencsi vonal	II.	4 45	4 15	5 30	5 58	délután	
8	S.-a.-Ujhely-Gyéke	—	9 —	9 —	9 30	—	délután	
9	S.-a.-Ujhely-Filkeháza	—	11 30	11 30	12 —	—	délután	

A magyar éjszak-kelet vonat menetrendje
1876. május 15-től.

A vonatok érkezése S.-a.-Ujhelybe.
Budapestről: 10 ó. 30 p. reg. — 6 ó. 34 p. este
Kassáról: 9 ó. 30 p. reg. — 5 ó. 27 p. este.
M.-Szigetről: 9 óra reg. — 5 óra 8 perc este.
Przemysléről L.-Mihalyiba: 8 óra 40 perc reggel.

A vonat indul S.-a.-Ujhelyből.
Budapestre: 9 ó. 45 p. reg. — 5 ó. 47. p. este.
Kassára: 9 ó. 31 p. reg. — 6 ó. 54 p. este.
M.-Szigetre: 11 ó. 30 p. d. e. — 7 ó. 30 p. este.
L.-Mihalyiból Przemyslére: 7 óra 50 perc este.